

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

79ste jaargang
december 2022

Mannenbond
CGK

4

PAGINA IN DIT NUMMER:

- 2 Van de voorzitter
- 3 Openingswoord voor de Bondsdag 2022
- 5 Meditatie
- 9 Door de wereld gaat een Woord 5
- 11 Nieuws uit Veenendaal
- 12 Vragen staat vrij
- 13 Brief aan Minister-president M. Rutte
- 14 Brief aan Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander
- 15 Antwoordbrief Koninklijk Huis
- 16 Antwoordbrief Minister-president
- 17 Bondsdaglezing Gelovig Bijbel lezen
- 26 Boekbespreking
- 26 Sprekers themadagen 2023
- 27 Jaarverslag 2022 Chr. Geref. Mannenbond
- 28 Foto's Bondsdag 2022

Colofon

**Uitgave van de Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland**

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Versijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio februari

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie
e.d.)

Abonnement

Leden € 15,- per jaar
Niet-leden € 20,- per jaar
Losse nummers € 5,- per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden openbaar gemaakt of veelevoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden,
hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie,
microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op
het auteursrecht.

Van de voorzitter

Met deze uitgave van *De Saamwerker* hebt u de tweede uitgave van dit seizoen in handen. We zijn dankbaar dat we u deze publicatie kunnen aanreiken. We weten dat er veel gebruik van gemaakt wordt tijdens de verenigingsavonden en dat stemt de schrijvers van de uitgave, de samenstellers ervan en het bestuur van de mannenbond dankbaar. We hopen dat ook dit nummer in een behoefte zal voorzien en mooie, opbouwende gesprekken zal opleveren tijdens de verenigingsavonden.

Fijn trouwens dat we weer kunnen samenkomen als mannenbroeders. Je waardeert het nog meer nu het weer kan. Wat is het goed om als broeders geregeld samen te komen om je te buigen over het Woord van God. Het zal ook uw ervaring zijn dat je nooit uitgeleerd raakt, als je bezig bent met de Bijbel. Telkens mag je er nieuwe en oude schatten uit opdelven. Wat kun je ook leren van elkaars geestelijke wijsheid. Zo mag de mannenvereniging onder Gods zegen nog steeds een plek zijn waar gedaan wordt aan geloofsopbouw en geloofstoerusting.

Intussen leven we nog steeds in een tijd met veel zorgen. In het openingswoord tijdens de bondsdag dat in dit blad is afgedrukt, heb ik daar iets over gezegd. Het mag leiden tot persoonlijk gebed om Gods omzien en neerzien en ook tot een gezamenlijk gebed op de mannenvereniging. Broeders die samen in gebed gaan, wat kan daar een kracht van uitgaan. Tegelijk bindt het intens samen. Ik wens u voor de komende tijd gezegende avonden toe.

Een liefdevolle groet, broeders!
Ds. C.J. Droger

Ds. C.J. Droger

Echte broederlijke liefde

Openingswoord voor de bondsdag van 1 oktober 2022 n.a.v. Psalm 133

Wat een onrust en onvrede is er momenteel rondom ons heen te ontwaren. Je vindt het bijna op alle terreinen van het leven. Naar voorbeelden zoeken is niet moeilijk. Er is onrust en onvrede in het wereldgebeuren (Oekraïne, Rusland, gastoevoer). Er is onrust en onvrede in ons eigen land (stikstofcrisis, protesten, zorgen om het bestaan). Er is onrust en onvrede in de politiek (Algemene Beschouwingen, genderwet, bedenktijd uit de abortuswet gehaald). Er is ook onrust en onvrede in het kerkelijke leven (in onze eigen kerken en in de kerken rondom ons heen). En misschien treffen we het nog wel dichter bij huis aan: in eigen leven, gezin, familie, werkkring. We lopen momenteel heel erg tegen de gebrokenheid van het leven aan. Tegen een leven dat getekend wordt door een diepe invloed van de zonde. We beleven een aangrijpende tijd met elkaar. Een tijd waarin er heel wat gebeurt en verandert en zeker niet altijd ten goede.

En dan de wereld van Psalm 133. Dat is een heel andere wereld. Een wereld van liefde en eenheid. Een wereld van een welriekende zalf en van een verkwikkende dauw. Wat kun je naar die wereld verlangen!

De dichter van Psalm 133 is David geweest. We kennen hem, de herdersjongen van Bethlehem, die later koning over het Joodse volk is geworden. Deze psalm van hem heeft een plaats gekregen in de bundel pelgrimslieparen, de psalmen 120-134 in ons rijke psalmboek. Ook deze psalm is gezongen toen de pelgrims op weg waren naar Jeruzalem om daar aanwezig te zijn

bij een van de grote feesten die de HEERE heeft ingesteld of bij de viering van de Grote Verzoendag.

Stelt u zich het zingen van Psalm 133 voor, terwijl de pelgrims naar Sion trekken! Wat zal dat prachtig geklonken hebben tussen de bergen en de dalen op een melodie die wij helaas niet kennen. De zangers werpen in hun lied een blik vooruit op wat er in Jeruzalem zal gaan gebeuren. Daar zullen broeders ook eensgezind samenwonen. Dat kunnen letterlijk broers van elkaar zijn. We zouden ook kunnen denken aan ambtsbroeders (priesters en Levieten). Zij zullen meer doen in Jeruzalem dan samenwonen. Maar dat doen ze óók. En als dat samenwonen eensgezind gaat, zal dat goed en lieflijk zijn. Het zal iets moois hebben, als broeders op deze manier zullen samenzijn.

Wat zou het mooi zijn, als we vandaag ook zó zouden samenzijn als broeders, samen met de zusters die zich bij ons hebben gevoegd. Wat zou het mooi zijn, als we als mannenvereniging in het komende seizoen zó bij elkaar zouden zijn. Wat zou het mooi zijn, als de bestuursvergaderingen van de mannenbonden zó zouden verlopen. Wat zou het mooi zijn, als dit de sfeer zou zijn in kerkelijke gemeenten en kerkelijke vergaderingen. Het is echt goed en lieflijk, als broeders ook eensgezind samenwonen. Liefde en eenheid onder elkaar is zo belangrijk!

De psalm zegt daar nóg een paar dingen meer over. Als er liefde en eenheid is op allerlei terreinen van het leven, is dat

kostbaar (vs. 2). Het is een groot goed om te koesteren en om naar te staan. Er gaat ook wat van uit, als er liefde en eenheid onder elkaar is (vs. 2). Wat zou er veel van ons uitgaan, als er meer liefde en eenheid zou zijn in onze kerken, in ons gezin, in onze familie, op ons werk.

De liefde en de eenheid waar Psalm 133 over zingt, is ook onmisbaar in allerlei verbanden van ons leven (vs. 3). Waarom is er zoveel onrust en onvrede in huwelijken, gezinnen, families, kerkelijke gemeenten en kerkverbanden? Komt het niet hierdoor dat de liefde en de eenheid onder mensen tanend of verdwenen is? En brengt ons dat niet onder ogen dat we in de laatste dagen van de laatste dagen leven? In die tijd zal de liefde van velen (!) toch verkillen, volgens een indringend woord van de Heere Jezus?

Maar hoe vruchtbaar is het, als er liefde en eenheid in onze kring is (vs. 3). Mensen komen tot hun recht, voelen zich veilig, komen tot ontplooiing. En nog belangrijker: de HEERE gebiedt daar de zegen. De zegen in de volste en de ruimste zin van het woord. David denkt waarschijnlijk aan een lang leven en wij denken ook aan het eeuwige leven. We worden echt gezegend, als we in liefde en eenheid met onze naasten leven.

Hebben we dit van ons zelf? De *Heidelbergse Catechismus* helpt ons uit de droom, als we dat zouden denken. In antwoord 5 worden we met onze neus op de feiten gedrukt. Daar staat dat we van nature geneigd zijn om God en onze naaste te haten. Er moet zich dus een wonder in ons leven voltrekken, willen we in liefde en eenheid met onze naasten gaan leven. Daar hebben we het werk van de Heilige Geest voor nodig, die ons hart moet innemen en

vervullen met de liefde van God. En laat Hij dat nu doen, als Hij in ons leven komt. Volgens Romeinen 5:5 stort de Heilige Geest de liefde van God uit in de harten van de gelovigen. En door die liefde gaan we in liefde en eenheid met onze naasten leven. Is er een tekort aan liefde en eenheid in een bepaalde kring? Laten we dan bidden om het werk van de Heilige Geest en om de liefde van God in het hart.

Christus wilde in de wereld komen om deze liefde voor ons te verwerven. Hij moest er een kruisgang voor maken en wat moest Hij op weg naar het kruis vaak missen wat in Psalm 133 wordt bezongen (vgl. bijvoorbeeld Psalm 69:9). Toch zette Hij door en heeft Hij alles volbracht. En door de levendmakende Geest die Hij verwierf en zendt, komt het er: liefde en eenheid in allerlei verbanden van het leven. Nee, het wordt nooit volmaakt hier op aarde. Telkens worden de liefde en de eenheid bedreigt, komen ze onder druk te staan en zijn ze soms ver te zoeken.

Er wacht een toekomst waarin Psalm 133 volkomen in vervulling zal gaan. Op de nieuwe aarde onder de nieuwe hemel kan in de volle zin van het woord gezegd en gezongen worden: 'Zie, hoe goed en hoe lieflijk is het dat broeders én zusters eensgezind samenwonen'. Door het werk van hun oudste Broeder, in de vruchten waarvan zij voor eeuwig zullen delen!

Ds. D. van der Wal

Hosea 1 & 2, deel 1

Hosea 1

Het oude koninkrijk van David en Salomo is na het overlijden van Salomo in twee stukken gescheurd. In het noorden ontstaat het koninkrijk Israël of het Tienstammenrijk. Daaronder in het zuiden het koninkrijk Juda, of het tweestammenrijk. Ten noordoosten daarvan lag het Assyrische rijk. Zij hadden in de tijd van Hosea het koninkrijk van Damascus al bezet en kwamen steeds dichterbij. Hosea werkte als profeet 750 tot ongeveer 720 v.Chr.

In de nadagen van Hosea zal dat tienstammenrijk overwonnen worden door de Assyriërs. Het tweestammenrijk in het zuiden zou nog ongeveer 200 jaar zelfstandig blijven totdat daar de Babyloniërs binnenvallen. Toen Hosea begon met zijn werk zat koning Jerobeam de 2e nog op de troon in het noordelijke tienstammenrijk. In het zuidelijke rijk was er economische groei. Maar onderhuids broeide het. Het meest duidelijk kon je dat wel zien aan het geloofsleven in die tijd. De buurlanden hadden allerlei handige goden, neem nu Baäl. Er waren in het verleden wel koningen geweest in Israël die probeerden die afgodendienst aan Baäl uit te roeien, maar het lukte ze nooit helemaal.

Naast de geestelijke armoede was de politieke situatie ook niet om over naar huis te schrijven. In vers 1 wordt maar 1 koning van Israël genoemd, Jerobeam. Maar daar bleef het niet bij. Nadat Jerobeam van de troon verdwenen kwamen er in 30 jaar tijd maar liefst zes anderen koningen. Waarvan er 3 maar 2 jaar of korter op de troon zaten en 4 van de 6 werden vermoord.

De profeet Hosea

We weten niet zo heel veel over de persoon Hosea. Zijn naam betekent: Hij heeft verlost. Hij was een zoon van Beëri, die naam betekent put of bron. Wat we wel zien van Hosea in die eerste verzen is dat hij de HEERE gehoorzaamt. En dan krijgt Hosea een opdracht: Ga! Neem voor u een vrouw van de hoererijen en kinderen van de hoererijen... Nu is het in het Hebreeuws niet helemaal duidelijk of Gomer een betaalde prostitué is of een vrouw met losbandig gedrag. Maar wat wel heel duidelijk wordt is dat Gomer een vrouw is die het met de huwelijkse trouw niet zo nauw neemt.

De boodschap

Waarom zou je trouwen met een vrouw zoals zij. Op dat moment zou Hosea zeggen: Precies, waarom zou God trouw zijn aan een volk zoals jullie? En dan zit je meteen bij de kern van de boodschap die Hosea moet brengen. Er is genoeg godsdienst en toch: Israël dient de Heere niet meer. Ze zijn nog wel in naam een godvrezende natie, maar in werkelijkheid is hun hart koud geworden. De HEERE noemt dat gedrag in Hosea 1 hoereren. Vreemdgaan in je relatie met God omdat je niet volledig op Hem vertrouwt en naast Hem afgoden dient. De boodschap die Hosea moet brengen is aan de ene kant bikkelhard maar aan de andere stroomt er zoveel liefde door deze verzen. Want Hosea trouwt toch met Gomer, ook al weet hij precies dat ze hem teleur zal stellen. En de HEERE doet hetzelfde met Zijn zondige kinderen. Hij is ze trouw, ook al weet Hij dat ze tekort zullen schieten.

Jizraeël

Hosea en Gomer krijgen drie kinderen, twee zonen en een dochter. De eerste die geboren wordt krijgt de naam Jizraël mee. Jizraël was een vallei met daarin een stad met dezelfde naam. En dat was een plek met een bloedige geschiedenis. In 1 Koningen 21 kun je lezen dat Nabot in Jizreël een wijngaard heeft. Deze wijngaard grensde aan het paleis van koning Achab. En Achab wil op aandrang van zijn vrouw Izebel deze wijngaard hebben. Er komt een proces met valse getuigen en Naboth wordt veroordeeld en door steniging om het leven gebracht.

Op diezelfde plaats speelt zich ook de geschiedenis met Jehu af. Hij krijgt van de profeet Elisa de opdracht om het oordeel over de familie van Achab te voltrekken. Het wordt een grote slachtpartij, daar in het dal van Jizraeël. Jehu laat zich meeslepen door zijn bloeddorst en ziet in de opdracht van God een mogelijkheid om zelf alle tegenstand uit de weg te ruimen. En het doel van Gods opdracht was een einde te maken aan de afgodendienst, en dat doet Jehu maar deels. Hij wandelde niet nauwlettend en met heel zijn hart in de wet van God, lezen we in 2 Kon. 10:31. Jizraeël was een beladen plaats met een betekenisvolle naam dat betekent: “God zaait” of “moge God zaaien”. Als God zaait zal Hij op een dag ook komen om te oogsten.

Lo Ruchama

Na de geboorte van Jizraël raakt Gomer opnieuw in verwachting. Opvallend is dat het deze keer korter beschreven wordt. Is dat omdat Hosea niet in herhaling wil vallen? Of probeert hij daarmee aan te geven dat het vaderschap van dit tweede kindje onduidelijk is? Hoe het ook zij, Hosea mag het meisje haar naam geven. En dat wordt Lo-Ruchama. Dat betekent: Geen ontferming.

En legt de Heere uit in vers 6: Ik zal Mij niet langer ontfermen over het huis van Israël. De naam wordt een waarschuwing. De HEERE dreigt Zijn volk los te laten als ze zo doorgaan!

Lo Ammi

Gomer raakt na de geboorte van Lo Ruchama opnieuw in verwachting. Hosea schrijft erbij dat Gomer haar niet langer de borst gaf. In die tijd deden vrouwen dat 2 of 3 jaar lang. Dat betekent dus dat er ook best wat tijd overheen is gegaan. We lezen het zo achter elkaar maar hier zit vele jaren tussen! De HEERE neemt ruim de tijd om Zijn volk te waarschuwen. Keer op keer laat Hij alarmbellen afgaan. Ook nu. Want Lo-Ammi wordt geboren. Lo Ammi betekent: Niet mijn volk. Wat een naam! In vers 9 lezen we: ‘En Ik zal er voor u niet zijn’. Ik zal met Mijn Naam ‘Ik ben’, ‘Ik zal er zijn’ niet meer bij jullie zijn. Nog een keer klinkt de waarschuwing. Ga niet verder bij Mij vandaan. Laat het niet gebeuren dat ik in plaats van Ammi, Mijn volk, Lo Ammi, niet meer mijn volk tegen jullie moet gaan zeggen.

De breuk is bijna definitief. Het volk Israël is doelbewust apart gezet, afgezonderd van alle andere volken om te laten zien hoe een leven met de Heere eruitziet. Maar het volk verzaakt. Wereldgelijkvormig voert de boventoon. Als je dit allemaal hoort en leest, wat blijft er dan nog over? En juist op dat moment klinkt na vers 9 die grote ommekeer. Als in de verzen 1-9 een deur dichtgaat dan staat hij in de verzen 10-12 weer wagenwijd open. De HEERE zal Israël dat verstrooid is weer samenbrengen met Juda, onder één Hoofd. Het lijkt niet logisch. Het is niet logisch. Maar de HEERE is trouw aan Zijn beloften!

Hosea 2

Het einde van Hosea 1 lijkt wel een sprookje. Ze leefden nog lang en gelukkig. En dan komt Hosea 2 om de hoek kijken. Hier wordt de draad uit het begin van hoofdstuk 1 weer opgepakt en verder uitgewerkt. Hosea mocht spreken over Gods liefde en moet ook wijzen op Gods toorn. De HEERE blijft niet werkeloos bij het zien van de verbondsbreuk van Zijn volk. De kinderen, elke gelovige Israëliet voor zich, wordt opgeroepen om in actie te komen. Hier zien we echte liefde. Echte liefde durft op de rem te trappen en te zeggen: Tot hiertoe en niet verder. Kijk maar naar vers 2. Ze zal worden zoals op de dag dat ze werd geboren. Hulpeloos en klein. Leven zonder de HEERE is kiezen voor de gevolgen die daarbij horen.

Welvaart, geestelijk of financieel?

Bij Israël was de dreiging concreet, de welvaart bedreigde hun geloofsleven. Kijk maar naar de verzen 4, 7, 8 en 11. Aan de buitenkant ziet het geestelijk peil van Israël er nog best wel oké uit. Maar van binnen...? Kijk maar naar vers 10. Ze vieren nog wel de godsdienstige feesten. Dat alles leidt tot de uiteindelijke aanklacht in vers 12: “maar Mij vergeet zij”. Maar de HEERE wil Zijn vrouw, Zijn volk terugwinnen. Zie vers 5. Om in die tijd de mensen en de dieren op de juiste wegen te leiden gebruikten ze toen wel eens doornstruiken, wij zouden nu prikkeldraad spannen. Om Zijn volk zo op de weg terug naar Hem te brengen. Zie ook vers 6. De HEERE is op zoek naar de weggelopen zondaar.

De HEERE keert Zijn volk om

Vers 13 begint met een daarom dat terugverwijst. Wat zou God gaan doen? Je zou verwachten: Daarom zet Ik er een punt

achter. Maar dat staat er dus niet. Hij gaat ze lokken, verleiden. Israël overhalen. Maar Hij doet dat door ze mee te nemen naar de woestijn? Dat klinkt toch niet echt uitnodigend? In vers 2 had God nog gedreigd met Israël te veranderen in een woestijn. Maar de woestijn is ook een plaats om afhankelijkheid en vertrouwen te leren. Denk maar aan de woestijnreis toen het volk Israël op weg was naar het Beloofde Land. In vers 14 wordt gesproken over dat God het Dal van Achor tot een deur van hoop maakt. Die naam verwijst naar de tijd waarin Israël het land Kanaän in bezit nam. Nadat Achan Jericho ten onrechte had geplunderd, mislukte de Israëlitische verovering van Kanaän tijdelijk omdat God hen niet langer meehielp. Gods gunst keerde terug en de verovering werd pas hervat nadat Jozua de zonde van Achan ontdekte en de man ter dood gebracht werd. Het graf van Achan werd gemarkeerd met een stapel stenen en dat de locatie de vallei van Achor (“probleem”) werd genoemd als een gedenkteken (Joz 7:26). God keert hier de betekenis van Achor om; in plaats van een straf voor hebzucht te betekenen, is het een plaats van herstel geworden, zie ook vers 23.

De HEERE vernieuwt ze

Naast het omkeren vernieuwt Hij ook. Dat kun je onder andere zien in de verzen 15-16. Er komt een tijd dat de naam Baäl voor altijd verbannen zal worden. Ook het spreken moet gezuiverd worden. En dat heerlijke beeld van die ene dag zet Gods volk hier en nu al in beweging. De HEERE wijst het ene niet alleen af, Hij geeft er ook wat anders voor terug. Kijk maar naar vers 15. Het volk mag God aanspreken als mijn Man, intiem, vertrouwelijk, vol liefde. Hier zit het beeld in van een pasgetrouwde vrouw die vol trots haar echtgenoot kan voorstellen.

De HEERE brengt ze terug

In vers 17 zien tussen de regels door zien we daar iets hemels naar voren komen. Een doorkijkje, als het ware. Daarmee draait God de dreiging van vers 12 radicaal om. In plaats van de dreiging van wilde dieren zien we in vers 17 een beeld dat ons doet denken aan de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Niet alleen de mens, maar ook het dier, heel de schepping wordt zoals God het bedoeld heeft. Je ziet dat ook terug in bijvoorbeeld Jesaja 11, verzen 6-7. In vers 20 wordt die lijn verder opgepakt en uitgewerkt. Er gebeurt daar iets bijzonders. Op die dag zal het geschieden, spreekt de HEERE, dat Ik zal **verhoren**. Ik zal de hemel **verhoren** en die zal de aarde **verhoren**. Dat is het uiteindelijk doel dat de Heere voor ogen heeft met Zijn volk.

Gespreksvragen

1. De relatie tussen Hosea en Gomer is een sprekend beeld voor Gods volk en hoe de HEERE met hen omgaat. Kent u nog andere (voor)beelden waardoor de HEERE Zijn boodschap zichtbaar maakt?
2. Wat zeggen de drie namen van de kinderen van Hosea en Gomer? Zou die boodschap ook in onze tijd gegeven kunnen worden? Waarom wel/niet?
3. Zou u (een gedeelte van) Hosea 1 of 2 kunnen gebruiken om een broeder of zuster te bemoeiden? Welk deel zou u kiezen en waarom?
4. De HEERE lokt Zijn volk de woestijn in. Kunt u zich voorstellen hoe Hij dat heeft gedaan? En herkent u daar iets van in uw eigen leven?
5. De toekomst die de HEERE voor Zijn volk schetst moet Zijn kinderen in beweging brengen, hoe gaat dat in zijn werk en hoe ziet u dat in deze tijd?

Door de wereld gaat een Woord (5)

Handelingen 16

Hoewel Paulus wel de eerste en grote heidenapostel genoemd is, zijn er ook anderen met het Evangelie de wereld ingegaan (Hand.15:35-41). Ons worden vooral de reizen van Paulus meegedeeld. Hij trekt verder op met medewerkers, in dit gedeelte met Silas (Silvanus), ook bekend van de synode te Jeruzalem. Altijd zijn er weer mensen die zich geroepen weten om in Gods Koninkrijk te arbeiden. (Zie voor hem ook 2 Cor.1:19), waar hij als één van de drie getuigen genoemd wordt.

Als men in Lystre komt, vindt Paulus daar een nieuwe reisgenoot, met de naam Timotheüs (Godsvreze). Deze is de zoon van een Griekse vader en een Joodse moeder. Het schijnt dat hij al eerder door de prediking van Paulus tot het geloof in Christus gekomen was, samen met familieleden. Nu Timotheüs mee gaat met Paulus in dienst van de zending, acht Paulus het beter dat hij alsnog besneden wordt. Dan is er geen verhindering om mee te gaan in de synagogen, waar hij anders geweigerd zou worden (1 Cor.9 ;19-23).

De heilige Geest bepaalt de route

Paulus had het voornemen om verder in Asia het Evangelie te verkondigen, als ook de eerder gestichte gemeenten te bezoeken, maar de Geest leidde hen naar het Westen richting het huidige Europa. Hier geldt wel: heilig zijn, o God, Uw wegen; Niemand spreekt Uw hoogheid tegen. De weg leidt naar Troas, dat ongeveer 640 km lopen was. Maar als de Geest leidt zorgt Deze ook voor de kracht om er te komen.

Ds. A.K. Wallet

In een visioen wordt Paulus duidelijk gemaakt dat hij hier de Egeïsche zee zal dienen over te steken. Hij hoort de roep “Kom over en help ons”. Het is voor hen duidelijk dat dit de leiding van de Heere met hen is.

Het Evangelie in Filippi

Filippi is een Romeinse kolonie van oudstrijders. Merk op dat er nu in dit Bijbelgedeelte en volgende over “wij” wordt gesproken. Dat betekent dat ook Lukas (de schrijver van het boek Handelingen) nu tot dit gezelschap behoort. Woonde hij daar? We weten het niet.

In Filippi is geen synagoge, dus zijn er weinig Joden. In een gebedssamenkomst treffen we Lydia aan, een purperverkoopster, dus een welgestelde vrouw uit Klein-Azië. Zij vereerde God. d.w.z. dat zij zich aangetrokken voelde vanuit de kring van de heidenen tot het Jodendom. Door de prediking van Paulus wordt haar hart geopend voor Christus. Ook haar huis wordt geopend en dient als vertrek van doop en samenkomst van de gelovigen.

Maar ook in Filippi zit de duivel niet stil. Een meisje met een waarzeggende geest liep de zendelingen achterna en roept luid, wie deze heren zijn (denk ook aan Lukas 4,35) Zij spreekt de waarheid, maar het is eigenlijk een anti-reclame, daar zij als een vrouw van bedenkelijk allooi niet bij het team van de evangelisten hoort. Zo wordt het evangelie in de sfeer van de boze getrokken. Paulus beveelt haar dan ook te

zwijgen, waarop haar eigenaars hun inkomsten zien verdwijnen en Paulus aanklagen. We horen zelfs iets van antisemitisme in hun protest..

Strijd en overwinning

Zo komen de zendelingen zelfs in de gevangenis terecht. Je zou denken dat als je met geestelijke dingen bezig bent, God toch wel zou verhinderen dat je gevangen genomen wordt? Maar heeft Christus Zelf niet gezegd dat een dienstknecht niet meer is dan zijn Heer? Maar het is goed om te weten dat alles wat je in het Kon. van God kan overkomen, geschiedt tot grootmaking van Gods naam en uiteindelijk het werk van der verlossing ten goede zal komen. Ook als zij heel hardhandig behandeld worden.

We kennen het spreekwoord dat de drukking der melk boter voortbrengt. Zo is het veel meer in het Koninkrijk van God, zodat de verdrukkingen Gods lof voortbrengen.

Als de zendelingen pijnlijk in de ijzers geslagen worden, horen we ze zingen. En dat maar niet Ps.130 maar de klank van Ps.150 om het maar even aan te duiden. Lofliederen. Hoe bestaat het?

Dat is de heerlijkheid der vromen, die zo op 't luisterrijkst tevoorschijn komen. Het brengt zelfs een geweldige aardbeving teweeg, die de fundamenten van de gevangenis in beweging brengen. Zelfs de boeien van alle gevangenen raken los. God laat merken dat Hij er is. Hij zal Zijn almacht tonen.

Het wordt de nacht van de bevrijding. Voor de zendelingen? Ja, maar ook voor de cipier, de stokbewaarder. Hij zou zichzelf van het leven beroofd hebben, maar in plaats daarvan wordt hij in vrijheid gesteld met zijn gezin.

Gods naam wordt groot gemaakt. Hij die gevangenen vrijheid schenkt en aan hun ellende denkt.

Heel de stad mag het horen wat God gedaan heeft. Later schrijft Paulus aan de gemeente van Filippi: Ik wil dat u weet, dat wat er met mij gebeurd is, veeleer tot bevordering van het Evangelie heeft gediend (Filip.1:12).

Nieuws uit Veenendaal

A. Kok

We mogen terugzien op twee bijzondere dagen. Op 31 oktober was het de Reformatieherdenking en op woensdag 2 november mocht de landelijke dankdag plaatsvinden. Het was goed om de Reformatie te herdenken, namelijk hoe bijzonder het is dat we het Woord van God mogen hebben en Gods genade voor zondaren steeds verkondigd mag worden. Boven alles hebben we een reformatie is ons eigen leven nodig. Een wedergeboorte waardoor ons hart en leven vernieuwd wordt. En dan een paar dagen later dankdag houden... Ook onder ons zijn er die dat heel moeilijk vonden. Er is veel dat wij kunnen verliezen: onze geliefden, onze gezondheid, ons geheugen... In Psalm 46 lezen we in vers 8 en 12: 'de God van Jakob is voor ons een veilige vesting'. Leg al uw en jouw zorgen maar in Zijn handen.

- In deze Saamwerker start ds. D. van der Wal uit Aalten zijn serie Bijbelstudies over de profeet Hosea. Het zullen vijf of zes schetsen worden. We zijn hem dankbaar dat hij bereid was om dit te doen. Fijn om op deze wijze weer een jonge predikant te betrekken bij het werk van de mannenbond.

- Op 1 oktober mochten we onze bondsdag houden in Ede. We mochten luisteren naar een mooie lezing van prof. Hofman. Jammer was de opkomst. Dat vervult het bestuur met zorg. Hoe gaan we verder? We hopen in het jaar 2023 toch nog weer een bondsdag te houden. Hopelijk is dan, op D.V. zaterdag 4 november, de opkomst beter. Het onderwerp en de spreker hoop ik u de volgende keer mee te delen.

- Tijdens onze bestuursvergadering heeft br. S.J. Roos aangegeven het bestuur in 2023 te willen verlaten. Dat betekent dat het bestuur op zoek moet naar een penningmeester. Wanneer u iemand weet uit de achterban van de mannenbond, die u hiervoor geschikt vindt, dan verzoek ik u vriendelijk de naam aan mij door te geven: akok@kliksafe.nl

We wensen u allen persoonlijk en als vereniging gezegende kerstdagen toe en Gods zegen voor het jaar 2023.

Een hartelijke groet, namens het bestuur
A. Kok (secretaris)

Nog even extra aandacht voor:

- De website: www.mannenbond-cgk.nl
- Uiterste inleverdatum kopij voor De Saamwerker nummer 1-2023: zaterdag 28 januari 2023.
- Bondsdag zaterdag 4 november 2023 te Ede.

Voor alle data geldt D.V.

Vragen staat vrij

Vraag: In de gemeente van Korinthe was veel aan de hand. Ook nu is er in veel gemeenten het nodige te doen. Hoe dienen we dit te duiden in het licht van deze tijd? Zouden gemeenten tegenwoordig een “tranenbrief” accepteren en zich erdoor laten bekeren?

De vraagsteller refereert hier aan een brief die Paulus geschreven heeft aan de gemeente van Corinthe. In 2 Kor.2;4 schrijft hij dat hij in veel verdrukking aan de gemeente onder veel tranen geschreven heeft, niet opdat zij bedroefd zouden worden, maar opdat zij de liefde zouden kennen die hij overvloedig voor hen heeft.

Zo schreef hij hen over de verdeeldheid in de gemeente; over zedeloosheid, onenigheid tussen broeders; het huwelijksleven dat soms stuk ging; verkeerde wat uitgehaald? Zeker wel, want in 2 Kor.1:4. schrijft dat hij getroost is in de verdrukking. De brieveschrijver vraagt: zou zo'n tranenbrief, door een gemeente of kerk vandaag geschreven kunnen worden en wat kunnen betekenen?

De geschiedenis van onze kerken kent ook wat dergelijke tranenbrieven. Enkele synodes, denk vooral aan die van 1953, hebben een schrijven aan de kerken gericht. Die dienden ook als een oproep tot berouw en bekering. Was het eerste niet een initiatief van Prof. Wisse?

Later, enkele jaren geleden, hadden we een gezamenlijke boetedienst van de kerken in de kerk van Ede. Ik hoor prof. Velema die één van de sprekers was, nog zeggen:

Ds. A.K. Wallet

dit is de moeilijkste gang in mijn leven. Mijns inziens kwam het boete-element, in de dienst als geheel, wat te weinig uit de verf. We kunnen wel belijden ‘vergeef wat niet was naar Uw wil enz,’ maar concrete zaken werden niet benoemd. Dat wil niet zeggen dat de avond geen indruk maakte, maar tranen heb ik niet zo gezien.

Als ik het publiek zo bekeek waren het vooral de behoudende leden die aanwezig waren. Daarmee zeg ik niet dat zij het boetekleed droegen, maar het zou heel de kerk gesierd hebben. We zouden allen hebben moeten knielen, verliezers voor God worden.

Ik denk dat er altijd wel een aantal zijn die echt smart dragen over afval en verdeeldheid, maar het moest veel meer een gezamenlijke zaak zijn. “Wij hebben gezondigd. Wij zijn van 't heilspoor afgegaan”.

Wie echt onder tranen wil smeken, dient wel te weten waarom men verdriet heeft. Laten we dicht bij Gods Woord leven, dat geeft een teer leven. Maar dan zowel van tranen van verdriet als van blijdschap. Dan letten we niet alleen op zaken die verdeeldheid geven, maar ook op zaken die we nog gemeenschappelijk mogen hebben.

Zo gaan we op de zondag naar de kerk: we zien broeders en zusters en kinderen. Dan mag het leven in het hart: Om vriend en broed'ren spreek ik nu: de vrede zij en blijf' in u. Nooit moet haar nijd of twist verkloeken. Dat mogen we toch samen zingen en laten we het biddend doen.

**BOND VAN CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
MANNENVERENIGINGEN IN NEDERLAND**

Secretaris: A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
Tel. 0318-529646
e-mail: akok@kliksafe.nl

Aan Zijne Excellentie Minister-president M. Rutte
Binnenhof 19,
2513 AA 's Gravenhage.

Veenendaal/Ede, 1 oktober 2022.

Excellentie,

De Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt vandaag in de kerk 'De Tabernakel' te Ede zijn jaarlijkse Bondsdag. Het thema van deze Bondsdag is: "Gelovig Bijbellezen."

Tijdens deze Bondsdag willen wij u, als voorzitter van de ministerraad, voor uw persoonlijk en ambtelijk leven Gods zegen toewensen.

Onze tijd is een tijd vol crisissen. Covid-19 is nu wat op de achtergrond, maar het is er nog wel. Klimaatbeheersing, de stikstofproblematiek, de oorlog in Oekraïne en niet te vergeten de energiekwestie vragen om een oplossing. De vorige week uitgesproken Troonrede door onze Koning was er ook duidelijk in. Ons land verkeert in grote onrust. Tegenstellingen en onzekerheden nemen binnen ons volksleven toe. We horen en zien het iedere dag. Wat de toekomst zal brengen is voor ons mensen verborgen. De onbekende toekomst ligt in de handen van de levende God. Laten we het niet van mensen verwachten maar van Hem alleen.

Sinds 2010 rust op u de verantwoordelijke taak om midden in dit voortgaande proces ons Nederlandse volk leiding te geven. We zijn ons ervan bewust dat uw ambt niet eenvoudig is. Daar is wijsheid, inzicht en onderscheidingsvermogen voor nodig. Dat kunnen we leren in het Woord van God. Dat geeft zekerheid in onzekere en onrustige tijden.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
Namens de Chr. Geref. Mannenbond,

ds. C.J. Droger
voorzitter.

A. Kok,
secretaris.

**BOND VAN CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
MANNENVERENIGINGEN IN NEDERLAND**

Secretaris: A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
Tel. 0318-529646
e-mail: akok@kliksafe.nl

Aan Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander,
Paleis Noordeinde,
Postbus 30412,
2500 GK 's Gravenhage.

Veenendaal/Ede, 1 oktober 2022.

Majesteit,

De Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt vandaag in de kerk 'De Tabernakel' te Ede zijn jaarlijkse Bondsdag. Het thema van deze Bondsdag is: "Gelovig Bijbellezen".

Tijdens deze Bondsdag willen wij onze hartelijke verbondenheid uitspreken met het Huis van Oranje.

We zijn dankbaar dat U Uw taak als Koning van ons land met inzet mag vervullen. Uw ambt is een taak en een roeping die God U heeft gegeven. Daarom bent U Koning 'bij de Gratie Gods'. De tijd waarin we leven is een zorgvolle tijd. Veel crisissen in ons land en in de wereld waarin we leven, geven veel zorgen. De door U uitgesproken Troonrede vermeldde diverse zorgvolle onderwerpen. De vraag komt bij velen naar boven: hoe zal het allemaal gaan? Eén ding staat vast: de Heere regeert. Uw ver familielid koning-stadhouder Willem de Derde kende ook zorgen. Hij was nog niet zo lang koning van Engeland toen hij in 1689 de volgende woorden sprak: 'De zaken in ons land liggen door elkaar en ik heb zeer veel zorgen. Maar ik vertrouw mij altijd aan de voorzienige hand Gods, Die mij tot hertoe gelukkig heeft geleid. Ik verwacht alles van Zijn goedheid'. Een uitspraak die ook in het jaar 2022 U en ons veel heeft te zeggen.

U mag zich verzekerd weten van ons voortdurend gebed, opdat U onder de rust en zegen van de Koning der koningen Uw ambt mag vervullen en ons land mag dienen.

Van harte wensen wij U wijsheid en Gods zegen toe, voor U persoonlijk, Uw Huis, gezin en familie.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
namens de Chr. Geref. Mannenbond,

ds. C.J. Droger
voorzitter.

A. Kok,
secretaris.

DIENST VAN HET KONINKLIJK HUIS

De Weleerwaarde heer
Ds. C.J. Droger
Voorzitter Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland
p/a Regentesselaan 66
3905 GX VEENENDAAL

NO.
22/fhn

DOORKIESNUMMER
070-517 2704

'S-GRAVENHAGE
12 oktober 2022

LOCATIE
Paleis Noordeinde

Weleerwaarde heer,

Op verzoek van Zijne Majesteit de Koning wil ik u allen, op 1 oktober jl. bijeen op de jaarlijkse Bondsdag van de Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen in Nederland, zijn oprechte dank overbrengen voor de vriendelijke boodschap die hij van u mocht ontvangen.

Uw uiting van verbondenheid heeft de Koning zeer op prijs gesteld.

Ik hoop dat u kunt terugkijken op een geslaagde bijeenkomst.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

Drs. J.C. Shoek
Persoonlijk Adviseur van
Zijne Majesteit de Koning en
Hare Majesteit de Koningin

DIENST VAN HET KONINKLIJK HUIS POSTBUS 30412 2500 GK 'S-GRAVENHAGE

Rijksvoorlichtingsdienst
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA DEN HAAG

Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenvereniging in Nederland
T.a.v.: de heer A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX VEENENDAAL

Directeur

Binnenhof 19
2513 AA DEN HAAG
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG
www.rijksoverheid.nl
T 070 356 44 50

Onze referentie
4293125

Datum 4 november 2022
Betreft Reactie op uw brief d.d. 1 oktober 2022

Geachte heren Droger en Kok,

De minister-president heeft mij gevraagd u hartelijk te bedanken voor uw brief.
Uw woorden van steun en bemoediging worden gewaardeerd.

Met vriendelijke groet,

namens de minister-president, minister van Algemene Zaken,

S. J. Nawijn
Directeur Rijksvoorlichtingsdienst

Dr. T.M. Hofman

Gelovig Bijbel lezen

Op zaterdag 1 oktober 2022 hebben we op de Bondsdag van de Mannenverenigingen nagedacht over een belangrijk thema, namelijk ‘Gelovig Bijbel lezen’. Het moest in die bezinning niet alleen gaan om de praktische vragen rondom het lezen van de Bijbel. Er was uitdrukkelijk gekozen voor de toevoeging ‘gelovig’. Dat zegt veel over de houding van de Bijbellezer. Hij/zij leest niet zomaar de Bijbel maar doet dat ‘gelovig’. Wat dat in dit kader betekent, willen we proberen in deze bijdrage uiteen te zetten. Dat vraagt allereerst om nadenken over de aard van het geloof dat bij het lezen van de Schrift aan de orde komt. De Bijbel lezen is wezenlijk anders dan het lezen van de krant of een reclamefolder. De Bijbel lezen vraagt om een bepaalde geestelijke instelling. Hoe benader je de Bijbel? Wat zegt de Bijbel zelf daarover? Dan komen vervolgens eveneens de praktijk en de vrucht van het Bijbel lezen aan de orde. We kiezen voor de volgende indeling van deze bijdrage over het thema ‘Gelovige Bijbel lezen’

1. De basis
2. De praxis
3. De vrucht

1. DE BASIS voor gelovig Bijbel lezen

1.1 Gods Woord lezen in ootmoedige verwondering over Gods spreken

Dat de Heere ons Zijn Woord heeft toevertrouwd is een onbegrijpelijk wonder. *‘In den beginne was het Woord...’*. Vanaf het Paradijs heeft de Heere tot de mens gesproken. Reeds in de staat der rechtheid was de mens aangewezen op het spreken van de Heere.

Hij kende de Heere aan de wind des daags. In die tijd heeft de Heere ook tot de mens gesproken, zoals te lezen valt in Genesis 1 en 2. *‘En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerpt haar...’* (Gen. 1:28a). In Genesis 1:29 ontvangt de mens van Godswege door goddelijke zorg zijn menu. We horen daar immers: *‘En God zeide: Ziet, Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven,...’*. In die woorden geeft God ordeningen waarin Hij de mensen onderwijst. Dat raakt de taak die de mens van Godswege ontvangt en zijn levensonderhoud. Genesis 2 laat ons echter nog een belangrijke lijn zien in het spreken van God tot de eerste mens. Zo lezen we in Genesis 2:16 en 17: *‘En de HEERE God gebood den mens zeggende: Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten; Maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.’*

We kennen de geschiedenis van de grote Tegenspreker, die eerst Eva influistert dat God met Zijn gebod gehandeld heeft uit eigenbelang! God zou daarmee aan de eerste mensen de kennis van goed en kwaad willen onthouden, zo spiegelt Satan voor. ‘Als God zijn’ zou juist voor hen het wenkend perspectief moeten zijn. We dienen erop te letten dat Satan er alles aan gedaan heeft om God en Zijn Woord verdacht te maken door twijfel te zaaien aan het Woord, zodat het zaad van de ongehoorzaamheid kan ontkiemen in het mensenhart. De duivelse listige aanslag is gelukt. De begeerte naar de verboden vrucht wint het van het uitdrukkelijke Woord van God. Dat heeft vreselijke gevolgen

voor Adam en zijn nageslacht. Het raakt de relatie tot God diep en ook die tussen de eerste mensen onderling. De ongehoorzaamheid brengt schande, schaamte en diepe angst voor God en Zijn spreken met zich. Ze willen God en Zijn Woord ontlopen. De relatie met God is door de mens radicaal - tot in de wortel - verbroken. Als we dat realiseren wordt het een onuitsprekelijk wonder dat God toen niet voorgoed alleen Zijn vloek op de mensheid heeft gelegd. Het zou naar recht geweest zijn als het Woord daarna niet anders zou bevatten dan bedreigingen en vervloeking. Dan zou de leugen voorgoed over het mensdom hebben geregeerd (Joh. 8:44). De val en ongehoorzaamheid van de mens is in feite de allerdiepste ontkenning en belediging van het Woord van God.

1.2 Gods Woord leren lezen als beloftewoord

Na die ongehoorzaamheid aan het spreken van God is er toch nog sprake van Gods beloftewoord! Ondanks dat God de diepte van zonde en schuld blootlegt als Hij Adam en Eva uit hun armetierige schuilhoek roept, klinkt daar toch ook ongedacht dat Woord van God in Genesis 3:15 (ook wel genoemd de moederbelofte): *‘En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen.’* Het oordeel over de Slang bevat voor de gevallen mens een goddelijke belofte.

Daar liggen de wortels van het Evangelie. Dat vormt het hart van onze Gereformeerde belijdenis. Zo lezen we in *De Nederlandse Geloofsbelijdenis*, Artikel 17: *‘Dat onze goede God, door zijn wonderlijke wijsheid en goedheid... zichzelf begeven heeft om hem te zoeken, toen hij al bevende voor Hem vlood, en heeft hem getroost, belovende hem zijn Zoon te geven, “die worden zou uit een vrouw, om den*

kop der slang te vermorzelen’, Gen. 3:15, en *hem gelukkig te maken.’* Dat is in lijn met de oude belijdenis van Nicea. Over Christus wordt daar beleden: *‘... Die om ons en om onze zaligheid, is nedergekomen uit den hemel en vlees is geworden van den Heiligen Geest uit de maagd Maria, en een mens geworden is...’*

Als je dat mag gaan ontdekken dan krijg je het Woord van God in alle verschijningsvormen zo hartelijk lief. Het wonder van het eeuwige, betrouwbare Woord van God, raakt je. We kunnen ervan lezen in Psalm 119:89evv: *‘O HEERE! Uw woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen. Uw getrouwheid is van geslacht tot geslacht...’*. De dichter beseft wat zou er ooit van me geworden zijn als dat Woord van de HEERE ontbrak (in mijn leven): *‘Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan.’* (Psalm 119:92). Aan dat Woord dankt de dichter zijn leven (Psalm 119:93b).

1.3 Gods Woord lezen met een hartelijke liefde

De Psalmddichter verwoordde het aldus: *‘Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachtting den gansen dag. Zij maakt mij door Uw geboden wijzer dan mijn vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.’* (Psalm 119:97 en 98). Dat eerste gedeelte van de tekst klinkt ons vertrouwd in de oren. Het zingt over de liefde tot de wet van God. Het getuigt van een liefdevolle betrokkenheid op de wet. Dat is voor de dichter niet een zaak van *even*. Niet iets wat er zo een beetje bij komt, bij alle andere dingen. In de geest van: nog even lezen of iets dergelijks. Neen, het ligt bij deze dichter anders. Het zit diep verankerd in zijn hart. Hoor maar: *‘Zij is mijn betrachtting den gansen dag’*, zo laat de dichter erop volgen (vs. 97b).

Ligt dat niet in de lijn van Gods onderwijs reeds gegeven aan het volk in de woestijn.

Denk bij voorbeeld aan Deuteronomium 6:5-9: *‘Zo zult gij den HEERE, uw God liefhebben, met uw ganse hart, en met uw ganse ziel, en met al uw vermogen...’*. We proeven daarin de totaliteit van de dienst van de HEERE voor het **hele** leven.

Psalm 119 vers 98 is minder bekend. Daar lezen we: *‘Zij maakt mij door Uw geboden wijzer, dan mijn vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.’* Die verstandigheid, en voorzichtigheid wordt in de daaropvolgende verzen verwoord (Psalm 119:99-102). Dat is een heel bijzondere duurzaamheid van het Woord *‘want zij is in eeuwigheid bij mij’*. Dan blijkt er een wisselwerking te bestaan tussen geestelijke, liefdevolle kennis van het Woord enerzijds en heiliging in het leven van alle dag anderzijds.

Dat dit het hart van de dichter raakt mag duidelijk zijn. Let maar op de woorden in Psalm 119:103. Daar klinkt een hartelijke ontboezeming van de dichter: *‘Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honig mijn mond!’* De dichter heeft er de smaak van te pakken gekregen. Steeds belijdt hij dat hij God en Zijn Woord niet kan missen in het strijdperk van het leven. Dat lezen we in Psalm 119:105-112, met de uiting van zijn noden in de verzen 107-109a. Geloofsbelijdenis en bestrijding kunnen zo dicht bij elkaar liggen!

Vervolgens belijdt de dichter in vers 113b opnieuw: *‘maar heb Uw wet lief.’* Wat een contrast met de goddeloosheid en Gods oordelen daarover, dat raakt de dichter diep (Psalm 119:118-120).

1.4 Gods Woord integraal lezen Niet eenzijdig kiezen, maar de hele boodschap ter harte nemen:

Het oordeel is een facet dat rondom het Woord en de bediening van het Woord op

de achtergrond dreigt te raken. Geheel ten onrechte overigens. Want ook het Nieuwe Testament kent deze diepe ernst rond het oordeel van God in Christus. Hier valt zeker in Nieuwtestamenteel licht o.a. te denken aan: 2 Cor. 5:10 en 11. *‘Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof...’* (Zie voor de bediening van de verzoening in 2 Cor. 5:18-21).

Waar de liefde tot het Woord werkt, raakt dat het hele Woord, niet alleen die delen en facetten die ons wel aanstaan! We zeggen wel vaak van ‘kaf tot kaf’ maar hoe is de praktijk in ons leven? Juist nu dreigt het gevaar dat allerlei segmenten aan die dienst van de Heere onttrokken worden! We reserveren levensterreinen om daar zelf de regie over te houden. Dat staat haaks op de bijbelse lijn! Zo verdient het antwoord van Jezus in Mattheüs 22 vers 37 evv al onze aandacht.

1.5 Gods Woord lezen met hoge waardering

Die liefde tot het Woord van de Heere gaat bij de dichter van Psalm 119 samen met een enorm hoge waardering voor het Woord, lees maar in vers 127: *‘Daarom heb ik Uw geboden lief, meer dan goud, ja, meer dan het fijnste goud.’* Hij heeft er alles aan te danken! Daar treft ons eveneens het verband met het komende gericht van God (zie vers 126). Hier valt zeker ook te denken aan de belijdenis van Psalm 19: 10 en 11: *‘De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid, de rechten des HEEREN zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig. Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem.’* In Psalm 119:139-140 zien we opnieuw de grote tegenstelling tussen de vijanden waarvan geldt *‘die Uw woor-*

den vergeten hebben.’ en de dichter. Hij belijdt immers: *‘Uw woord is zeer gelouterd, en Uw knecht heeft het lief.’* Liefhebben is heel anders dan vergeten. De reinheid en zuiverheid van het Woord als gelouterd goud heeft het hart van de dichter vervuld met liefde tot het Woord.

In de bede van vers 159 horen we de dichter smeken: *‘Zie aan, dat ik Uw bevelen liefheb, o HEERE! maak mij levend naar Uw goeder-tierenheid.’* Ook hier is de tegenstelling met het voorgaande vers 158 opvallend ten opzichte van degenen *‘die trouweloos-lijk handelen’*. De dichter werd erdoor geraakt. Hij belijdt immers: *‘en het verdroot mij, dat zij Uw woord niet onderhielden.’*

2. DE PRAXIS van gelovig Bijbel lezen

Lees niet wat hap snap. Maak werk van de lange lijnen in de Schrift. Door het ontdekken van de grotere verbanden krijgen we meer oog voor het heilshandelen van God. Daarbij is het belangrijk oog te krijgen en te houden voor de verbindingen tussen Oud en Nieuw Testament. Laten we niet vallen in de kuil van onderwaardering van het Oude Testament. Dat was vaak fataal in de kerkgeschiedenis als het Oude Testament afgedaan werd als een Jodenboek. Dat stadium zou de kerk te boven zijn! Wees er juist op gespist om de bredere verbanden te mogen/leren ontdekken. Het zal ons steeds weer verbazen hoe diep de eenheid van de Testamenten ligt. We hebben echt te doen met de ene openbaring van de HEERE.

2.1 De lezer

Er zijn verschillende typen lezers. Te denken valt aan leeftijd, ras, achtergronden, opleiding, interesses etc. Wat is het voor sommige jonge kinderen een prachtige ervaring om te leren lezen. Er gaat een wereld voor hen open. Ze lezen op hun manier alles wat los en vast zit.

Als je met ze op straat loopt. Als ze kranten en folders zien. Je hoort ze eerst nog de letters spellen. En dan hun vragen stellen als ze een moeilijk woord hebben gelezen of gespeld, dat ze niet kunnen plaatsen. Daar komt bij dat een kind bepaalde woorden ook oude Bijbelwoorden primair verstaat vanuit de eigen gedachte- en belevings-wereld. Begrippen als ‘de vreze des Heeren’ en woorden als ‘eis’ etc. roepen bij een kind associaties op die niet steeds sporen met de eigenlijke betekenis en de Bijbelse boodschap die erin ligt. Gelovig bijbel lezen vraagt van ouder en opvoeder een antenne om dat op te merken. Gelovig lezen in het gezin aan tafel - met verschillende leeftijdscategorieën - is niet iets wat je er zo even tussendoor bij doet. Denk na over het wat en hoe?

De jonge lezer is soms behoorlijk beperkt. Als het ene kind geniet van lezen, kan het zomaar gebeuren dat het andere kind grote moeite heeft met al die vreemde tekens. Het kind kampt soms met moeite om die verwarrende letters uit elkaar te houden. Het wil niet erg vlotten met het leren lezen. Er zijn intellectuele verschillen, er is soms sprake van een leesstoornis. Of een kind is snel afgeleid onder het lezen, omdat het heel andere interesses heeft. Hoe pak je dat op bij het Bijbel lezen? Dan vraagt het takt om met elkaar ook als gezin verder te komen in het verstaan van de Bijbelse boodschap, want juist de goede omgang met de Bijbel in de huiselijke sfeer is zo vormend. Een gemiste kans als daar een negatieve toonzetting gaat overheersen.

Onze jonge mensen hebben inmiddels vaak volle oren. Er zijn tevens enorm veel prikkels die via eye phone het jonge mensenhart binnen dringen. Een niet aflatende stroom van (helaas vaak nutteloze) informatie dringt zich op. Bijbel lezen verdwijnt dan heel snel naar de marge van het leven.

Voor echte lezing aan tafel is nauwelijks tijd, want we hebben het allemaal op onze manier druk met het ‘volle leven’. De Bijbel in de marge. Dat is beslist niet alleen een gevaar voor onze jeugd.

Raciale achtergrond, traumatische ervaringen, opleiding en werkniveau beïnvloeden onze wijze van lezen. Dat geldt voor alle literatuur, maar niet minder voor het lezen van de Bijbel. Het is m.i. terecht dat er de laatste tijd meer aandacht is voor de context en de persoonlijkheid van de Bijbellezers. Het is winst als we ons bij het lezen van de Bijbel rekenschap geven van onze beperkingen. Niet ieder heeft dezelfde opleiding genoten. Maar laten we het belang van levenservaring niet onderschatten. Wie in zijn of haar jeugd traumatische ervaringen heeft opgedaan kan allergisch reageren op bepaalde facetten en woorden van de Bijbelse boodschap en zich daarmee juist afsluiten voor de werkelijke en heilzame betekenis van het Woord.

Wat kan het dan heilzaam zijn als allerlei lezers samen de Bijbel lezen. Is dat ook niet een van de prachtige facetten van het werk van mannenverenigingen e.d. Daar komen we samen rondom Schrift en belijdenis om met elkaar onderwijs te ontvangen. Daar krijgen we gouden kansen om elkaar te stimuleren, te corrigeren en aan te vullen. Dat vraagt zeker een gelovige houding van respect voor de eigenheid van de ander. Dat vraagt om een sfeer van geborgenheid waarbij kwetsbaarheid geen zwakte is maar een weg om elkaar werkelijk verder te helpen in het luisteren naar het spreken van de Heere in Zijn Woord. De gelovige lezer is heel divers en dat vraagt om heilige creativiteit in de benadering. Het gebed om Gods leiding is daarbij belangrijk.

2.2 Persoonlijke vragen bij het lezen

De meer persoonlijke vragen zijn (zeker) van

belang bij het Bijbel lezen. Hieronder volgen wat aanzetten, zonder volledig te zijn en zo hier en daar overlappen ze elkaar ook enigszins.

- Wat betekent dit Schriftgedeelte voor ons/voor mij? Dat is een heel brede vraag. Op verschillende niveaus en onderdelen van de tekst moet je doorvragen en doorgraven om tot een antwoord te komen.
- Wat zegt de Heere in deze tekst tot mij/ons? Daarbij zoek je meer persoonlijk door hoe dit Woord van Godswegen ons wil bereiken in onze levensomstandigheden, met onze ervaringen (zowel positieve als negatieve).
- Wat vraagt de Heere hier van mij/ons? Dan komt ons denken en concrete handelen aan de orde in het licht van de Bijbelse boodschap. Je zou hier ook heel goed kunnen denken aan de ethische implicaties van de tekst. Wat is vanuit christelijk oogpunt verantwoord handelen?
- Hoe ligt dat in mijn/ons leven op dit moment, hier en nu? Als ik de Bijbel lees, maar ik haat mijn broeder of zuster of er zijn andere zonden die tussen de Heere en mijn hart instaan, dan is er sprake van blokkades om werkelijk te horen en dus te gehoorzamen.
- Geeft dit Schriftwoord troost, of vermaant het juist? Als het Woord me vermanend toesprekt is dat toch een zegen, wanneer het landt! Daarom moet je oppassen met alleen lezen wat je wel aanstaat! Het Woord is ook een heilzaam correctief. Dat moeten we niet proberen naar onze maat en vorm te modelleren. Niet de tekst gaan plooiën naar mijn smaak, maar ik moet steeds weer leren echt te gaan luisteren ook als dat in mijn eigen vlees snijdt. Dan blijft mijn leven niet buiten schot en toon ik me kwetsbaar.

2.3 De bredere vragen bij het lezen

Stuk voor stuk belangrijke meer persoonlijke vragen. Maar voor echt, gelovig Bijbel lezen

is het van groot belang ook andere, bredere vragen bij het lezen te betrekken. Opnieuw volgen hier wat aanzetten, zonder de pretentie van compleetheid.

- Wat voor soort Bijbelgedeelte lees ik hier?

Is het een proza tekst (bij voorbeeld meer verhalend), een poëtische tekst (als De Psalmen bijvoorbeeld) of een profetische tekst? Dat zijn wezenlijke vragen voor het echt mogen verstaan van de Schrift. Poëzie heeft eigen kenmerken als bijvoorbeeld parallellen in de opbouw van een vers.

Profetie vraagt weer een eigen benadering, waarbij oog houden voor 'het profetisch perspectief' van groot belang kan zijn.

- Hoe moet ik de oorspronkelijke context van deze tekst op het spoor komen?

De Bijbel is in de eerste plaats gegeven aan en voor de eerste hoorders/lezers. Het boek Openbaring heeft als profetisch boek een belangrijke troostfunctie vervuld voor de kerk daar en toen in de verdrukking. Het boek vertolkt in allerlei beelden de doorbraak van het Koninkrijk van God door het offer en de overwinning van het Lam. Daarmee is het niet de bedoeling om het als een soort spoorboek, tijdtabel te gaan hanteren. De beelden van het boek gaan heel vaak de grenzen van ons bevattingsvermogen te boven.

Dat vraagt om voorzichtigheid bij de uitleg.

- Hoe heeft de tekst die ik lees verband met de omringende gedeeltes?

Voor het lezen is oog hebben voor de opbouw van een boek of brief van belang. Er is vaak sprake van een wisselwerking tussen deel en geheel. Maar als je teveel inzoomt op het detail alleen, loop je het gevaar om het grotere geheel van de tekst uit het oog te verliezen. Dan komt de eigenlijke betekenis soms in het gedrang.

- Hoe verhoudt deze tekst zich tot de grotere verbanden van de Godsopenbaring?

Enerzijds is de Bijbel een verzameling van ons door God toevertrouwde boeken. Anderzijds is het de ene Godsopenbaring de

eeuwen door aan Israël en de kerk toevertrouwd. Het doorvragen naar de grotere verbanden is heilzaam en levert vaak verrassende resultaten op. Dat raakt de verhouding tussen Oud en Nieuw Testament. Veel meer dan wij ooit vermoeden resonanceert in het Nieuwe Testament de boodschap van het Oude.

Maar het is evenzeer van belang dat ik leer doorvragen naar de lange lijnen van de Godsopenbaring. Dan komen de kernzaken als Schepping, zondeval, verlossing en voleinding helder in beeld. Dan neemt de **verwondering** over Gods beloften en de vervulling alleen maar toe. Temeer als je ziet hoe Israël het door de zonde steeds verbruid heeft en de HEERE dat volk toch als Zijn bruid blijft behandelen. De bruidskerk van het Nieuwe Testament wordt voorbereid op de bruiloft van het avondmaal van het Lam. Dat is nooit haar verdienste, maar wortelt helemaal in Gods genadige verbondstrouw.

Kortom: Zo krijgt het lezen van de Bijbel meer reliëf en overstijgt ons persoonlijk geestelijk heil, overigens zonder dat aspect te relativiseren. Schepping, zondeval, verlossing en voleinding gaan voluit meeklinken in ons lezen van de Bijbel. Dat geeft een diepe verbondenheid met Israël met de kerk der eeuwen en opent de ogen steeds meer voor het grote belang van de heilsgeschiedenis. We hebben in de Bijbel geen tijdloze ideologie of iets dergelijks. Heel concreet komt het heil dat God uitwerkt de wereldgeschiedenis binnen. Daarbij is sprake van het daadwerkelijke heilshandelen van God in schepping en verlossing, met Israël en de kerk door het werk van de Messias Jezus Christus. Zo breekt het Koninkrijk van God zich baan met de rijke belofte van de voleinding: alle dingen worden nieuw; God wordt alles en in allen en er komt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont.

Die boodschap en werkelijkheid maakt het christendom uniek en exclusief.

3. DE VRUCHT op gelovig Bijbel lezen

Voor de Reformatorische theologie en geloofspraktijk is de verbondenheid met Christus (ook wel *Unio mystica cum Christo* genoemd) van het grootste belang. Denk bijvoorbeeld aan de betekenis van Efeze 5:30 *‘Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.’* Daar klinkt een prachtige en rijke beeldspraak in door. Hier wordt niet alleen uitgedrukt dat Christus deelneemt aan onze natuur, maar er wordt bovendien een nog diepere rijkdom in vertolkt. Let tevens op de lijn naar Genesis 2 :24. Eva is uit het wezen van haar man gevormd. Zo moeten wij om ware leden van Christus te zijn deelhebben aan Zijn wezen en daardoor tot een enig Lichaam samengroeien. In dat verband wijst Calvijn in zijn commentaar op Efeze op het Heilig Avondmaal als een teken en pand van de vereniging met Christus. Zo worden de Zijnen geestelijk gevoed tot het eeuwige leven.

In zijn preek over Efeze 5:28-30 wijst Calvijn hier op twee aspecten. Ten eerste de Vleeswording van Jezus Christus. Hij is geen engel geworden, maar is waarlijk mens geworden. Ten tweede is de kracht van de Heilige Geest van enorm belang. Christus is het Hoofd en de Zijnen worden aan Hem en Zijn hemelse status verbonden! Door de val was de mens uit de aarde aards, en vol bederf. Nu wordt hij opgetild en gemaakt tot kind van God, terwijl hij eerst onder de toorn van God lag.

Om de levende band met Christus te leren kennen en te onderhouden is de intensieve omgang met het Woord onmisbaar. Dat vraagt trouw en gelovig lezen van de Bijbel,

biddend om de hulp en leiding van de Heilige Geest. In die weg mag de vrucht op de lezing worden ingewacht als een genadig geschenk van God.

3.1 Groeien in geloof

Hier liggen juist nu grote bedreigingen. Daar wist Paulus ook reeds van toen hij zijn brief aan Timotheüs schreef. Daarom vermaant hij zijn leerling: *‘Maar blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt; En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.’* (2 Tim. 3:14/15). De betrouwbaarheid van het Woord van God is niet allereerst een dogma, een leerstelling. Maar het gaat vooral om de overgave van ons hart aan de Heere van het Woord. De diepe overtuiging dat Hij de Waarachtige is, Die ons Zijn Woord heeft toevertrouwd. Gelovige en intensieve omgang met de Bijbel verdiept onze persoonlijke verwondering over de goddelijke gave van Zijn Woord, Zijn betrouwbaar spreken. Het is in Christus Jezus, ja en amen. Het Woord heeft enorme draagkracht. Het is Amen, vast en zeker, je zakt er niet doorheen. Zelfs als je door de fundamenten van je eigen bestaan dreigt heen te zakken. Midden in de strijd en aanvechting van het leven mogen we leren - met vallen en opstaan - om het ‘nochtans’ van het geloof te beoefenen.

3.2 Groeien in hoop

Het mag duidelijk zijn dat daarbij de lange lijnen van de Godsopenbaring een belangrijke functie vervullen. Wij mensen zien maar een heel klein stukje van de (heils)geschiedenis. Onze interpretatie van de feiten is uitermate beperkt. Onze extrapolatie naar de toekomst is hypothetisch en heel vaak zeer aanvechtbaar. Als ik echter door een intensieve, gelovige omgang met de Bijbel steeds meer mag gaan ontdekken van die lange lijnen

van Gods heilshistorisch handelen vanaf de schepping naar de voleinding, dan kom ik steeds meer onder de indruk van dat grote verlossingsplan van God. Die lijnen lopen niet dood, maar lopen door! Op veel plaatsen in de Schrift mag ik in die christelijke geloofsverwachting van de hoop gebouwd en bevestigd worden. Wij mensen maken puinhopen. De Heere bouwt aan het nieuwe Jeruzalem. Wij verderven het paradijs, wij ruïneren de aarde. God maakt alle dingen nieuw. Hij herschept en werkt aan op een nieuwe hemel en nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. Het is heel nodig en troostvol om dat vandaag elkaar vanuit het Woord voor te houden. Als de aarde schudt op de grondvesten vanwege de opeenvolgende en samenvallende crises op vele terreinen. Je zou er toch moedeloos van worden! Maar wij verwachten naar Zijn belofte...

3.3 Groeien in liefde

Aan die groei zitten veel aspecten. Je groeit in liefde tot het Woord van de Heere en tot de Heere van het Woord. Johannes 14:21b wijst ons ook op een heel bijzonder voorrecht: *‘...en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren.’* Daar komt een unieke gemeenschap tot stand tussen De Vader, de Zoon en de christen! Het is ten diepste een onbegrijpelijk diep geheim voor ons mensen. De Heilige God die in liefde omziet naar mensenkinderen en Zich aan hen openbaart. Het laat zich niet beredeneren, wel beleven als een genadig wonder. Henoeh en Abraham hebben die gemeenschap op een bijzondere wijze ervaren. ‘Wandelen met God’ als Zijn vriend, het hele leven wordt ervan doortrokken, die heilige intimiteit. Denk ook aan Psalm 25:14 over de verborgen omgang met God. Door de omgang met het Woord wordt de broederlijke liefde onderhouden en

versterkt. Psalm 133 onderstreept dat steeds weer, als gave en opgave. Juist bij Johannes hoor je in allerlei toonaarden dat echte liefde steeds het aspect van ware broederliefde in zich sluit.

De intensieve omgang met het Woord laat ook onze liefde tot de werken van Gods handen groeien. Met nieuwe ogen leer ik kijken, met nieuwe oren leer ik luisteren onder andere naar het zuchten van de schepping (Rom. 8). Ten diepste leer ik leven met een vernieuwd hart dat niet anders zou willen dan voluit in alle facetten van mijn bestaan de Heere liefhebben en dienen. De liefde tot het Woord van God mag ook groeien. Dat vraagt een leven dicht bij het Vleesgeworden Woord. Dat is een leven in gehoorzaamheid aan het Woord. Let hierbij ook op Hebreëen 2:1 evv. De goddelijke oorsprong van de verkondiging, de bevestiging ervan door tekenen en wonderen en het werk van de Heilige Geest vragen steeds onze gelovige opmerkzaamheid en gehoorzaamheid. Hier staat immers alles op het spel. Hier valt zoveel te winnen! Dat heerlijke en eerlijke Woord wil je nooit meer kwijt raken. Er ligt zo’n zaligheid in. Het gaat om het heilswerk van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

3.4 Groeien in goede werken

Veelzeggend is in dat opzicht ook het onderwijs van Jezus inzake het verband tussen de Heere liefhebben en het bewaren van de geboden (vgl. Joh. 14:15 en 21). *‘Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.’* (vers 15). Hier ontvangen de discipelen een praktische aansporing. Het is alsof Jezus daar zegt: als jullie Mij werkelijk liefhebben, moet je dat niet betonen door wenen en klagen over Mijn (aanstaande) vertrek, maar door er juist naar te staan Mijn wil te doen. Het houden van de geboden van de Heere is de beste test van liefde tot

Hem. Jezus hecht sterk aan de praktische gehoorzaamheid bij Zijn volgelingen! Daarom stelt Hij Zichzelf ten voorbeeld aan de discipelen in Joh. 15:10. *‘Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn liefde.’*

Wat onontbeerlijk is voor deze groei: Die praktische liefde is vrucht van de Heilige Geest. Zijn werking en onderwijs zijn nodig om iets van die rijkdom te gaan verstaan (Joh. 14:26) en vooral beleven! Hier liggen rijke beloften voor allen die de Heere leren vrezen. Steeds hebben zij dat hemels, geestelijk onderwijs nodig. Hoe zouden zij anders het Woord van God echt kunnen verstaan? Dat zijn geen mensen die het *zelf* zo goed weten, maar ze zijn leergierig gemaakt om op de leerschool van de Heilige Geest gevormd te worden. De weg van gehoorzaamheid is een noodzakelijke en gezegende weg.

De samenhang van Bijbel lezen en gebed is wezenlijk. Kinderen leren het al jong zingen: *‘Lees je Bijbel bid elke dag!’* Dat heeft alles te maken met een gezonde geestelijke ademhaling. Hoe zou je zonder kunnen leven? Het lezen van het Woord is als inademen en het gebed is als uitademen. Je mag dan aan de Heere Zijn eigen Woord voorhouden! Je kunt het ook vertolken met de woorden ‘blijven hangen aan de hemel’. Dat is blijven pleiten op Gods belofte (ons bij de Heilige Doop reeds gegeven). Of om met Luther te spreken ‘blijven kloppen op het Woord’! Om zo vruchtbaar te kunnen leven, is de bede onontbeerlijk:

*Laat me in U blijven, groeien, bloeien,
o Heiland die de wijnstok zijt!
Uw kracht moet in mij overvloeien,
of ‘k ben een wis verderf gewijd.
Doorstroom, beziel en zegen mij,
opdat ik waarlijk vruchtbaar zij!*

Gespreksvragen

1. Wat zijn volgens u in onze tijd de grootste valkuilen rond het lezen van de Bijbel?
2. Weet u voorbeelden te noemen waaruit blijkt dat de boodschap, taal en beeldspraak van de Bijbel tot op heden invloed heeft uitgeoefend op ons gebruik van de Nederlandse taal?
3. Wat reikt 1 Corinthe 15:1 evv ons aan als gaat om gelovig Bijbel lezen?
4. Welke argumenten geeft Artikel 5 van De Nederlandse Geloofsbelijdenis voor de autoriteit van de Heilige Schrift? En wat vindt u van die argumentatie?
5. Wat zou er moeten veranderen in onze persoonlijke omgang met de Bijbel om meer vrucht van de lezing te genieten?
6. Hoe kunnen we elkaar dienen inzake het belang en de vormgeving van de lezing van de Bijbel in onze gezinnen, aan tafel en in familieverband?
7. Men zegt wel dat de afstand tussen de Bijbel en ons gewone leven van iedere dag zo groot geworden is, dat er sprake is van vervreemding. Is dat zo en zo ja hoe ervaart u dat dan of geldt voor u het tegendeel?
8. Wat kunnen we voor onze levenspraktijk leren van 1 Johannes 2:3,4 en 3:22 en 24? Vergelijk daarbij tevens 1 Johannes 5:2 en 3 en zie voor het bewaren van de geboden tevens Openbaring 12:17 en 14:12.

Boekbespreking

De vijand rukt vast aan,
voorbereid op de komst van de
antichrist, door ds. M. van Reenen.
(uitg. De Banier)

Wat is er aan de hand met deze wereld?
Klimaatverandering, digitalisering,
epidemieën... Komt het einde dichterbij?
En wat hebben we dan te verwachten?
Een van de dingen die de Bijbel duidelijk
voorzegt, is de komst van de antichrist.
Er is in het verleden veel over hem gesproken
en geschreven. Sommigen wisten hem zelfs
precies aan te wijzen. Maar nu lijkt hij toch
vooral een schimmige figuur. Wie is hij,
waar zal hij zijn, wat zal hij doen, wanneer
zal hij komen?

De schrijver gaat vanuit de Bijbel op deze
vragen in. Niet om onze nieuwsgierigheid
te bevredigen, maar opdat we voorbereid
zijn voor tijden van verleiding en vervolging.
En dat in de vertroostende wetenschap, dat
ook deze duistere periode uit zal lopen op
de heerlijkheid van Christus en Zijn Kerk.

Het is een boek dat ons veel te zeggen heeft.
Ds. M. van Reenen is predikant in de
Hersteld Hervormde Kerk.

A.Kok

Sprekers themadagen 2023

Thema: Christus alles?!

Christus' in de rechtvaardiging
(deelthema 1)

Christus' in de heiliging (deelthema 2)

t' Harde: 22 april

Rechtvaardiging

ds. J.W. Verboom (Apeldoorn)

Heiliging

ds. J. van den Os (Harderwijk)

Ridderkerk: 7 oktober

Rechtvaardiging

ds. H. Peet (Sliedrecht)

Heiliging

ds. P.D. Teeuw (Sliedrecht)

Tholen: 22 april

Rechtvaardiging

ds. H. Peet (Sliedrecht)

Heiliging

ds. P.D. Teeuw (Sliedrecht)

Veenendaal: 14 oktober

Rechtvaardiging

ds. J.W. Verboom (Apeldoorn)

Heiliging

ds. J. van den Os (Harderwijk)

Wilnis: 25 maart

Rechtvaardiging

dr. A. de Reuver (Waddinxveen)

Heiliging

ds. H.C. Bezemer (Culemborg)

Jaarverslag 2022 Chr. Geref. Mannenbond

Ook de afgelopen periode is voor een deel een heel bijzondere periode geweest.

Vanwege de coronacrisis konden we weinig of helemaal niet samen komen. Of zijn er digitale ontmoetingen geweest. Themadagen, districtsavonden hebben bijna niet plaatsgevonden.

We zijn de Heere dankbaar dat de bondsdag op zaterdag 9 oktober in Ede gehouden kon worden. Er lag over de bondsdag de zwarte schaduw van de dood. Tijdens deze dag overleed br. De Boode uit Putten heel plotseling. Wat was hij graag in ons midden, maar de Heere riep hem toch tot zich. Van zijn overlijden ging een ernstige sprake uit. De dag werd voortgezet. Prof. dr. H. van den Belt sprak over het onderwerp “Verheugd in God, geestelijke blijdschap in het licht van de Bijbel”. De opkomst was, vanwege Covid-19, duidelijk minder.

De Saamwerker mocht regelmatig verschijnen. U hebt wel gemerkt dat er in de achterliggende tijd aanvullende artikelen werden geplaatst. Het is altijd een hele toer om scribenten te vinden voor de schetsen. Maar tot nu toe is het toch altijd weer goed gekomen.

De website van de mannenbond proberen we zo veel mogelijk up-to-date te houden. Er zijn meerdere verenigingen die te maken hebben met een dalend ledental. De vergrijzing slaat behoorlijk toe. Een enkele vereniging gaf door dat er nieuwe leden bij gekomen waren.

Daar zijn we dankbaar voor. Broeders, probeer jongere broeders erbij te betrekken.

Het bestuur komt twee keer per jaar bij elkaar. De vergaderingen verlopen altijd in een fijne sfeer. Br. H. Hakvoort heeft ons bestuur vanwege gezondheidsproblemen verlaten. We zijn dankbaar voor zijn inzet binnen het bestuur. Br. H. Steegemann uit Aalten heeft zijn plaats in ons midden mogen innemen. Er zijn goede contacten met anderen mannenbonden en met onze vrouwenbond.

Boven alles willen wij God danken dat ondanks de coronacrisis Zijn Woord niet in lockdown ging. Maar de onderlinge contacten en gesprekken van hart tot hart op de verenigingsavonden en de jaarlijkse ontmoetingsdagen werden gemist.

Misschien was het te gewoon dat we altijd elkaar konden ontmoeten. Gelukkig is het nu anders geworden: het is genade, een zegen en een voorrecht als we weer rond de open Bijbel bij elkaar kunnen en mogen komen.

A. Kok, secretaris

Foto's Bondsdag 2022

